

Äänestys- ja vaalijärjestys

1 § Äänestys- ja vaalijärjestyksen tarkoitus

Tällä äänestys- ja vaalijärjestyksellä määritellään menettelytavat liiton eri toimielinten äänestyksissä, liittokokouksen suorittamassa liittovaltuuston jäsenten ja liiton puheenjohtajan vaaleissa sekä liittovaltuuston suorittamassa varapuheenjohtajan ja liittohallituksen muiden jäsenten vaaleissa. Tätä järjestystä noudatetaan myös mahdollisissa täydennysvaaleissa. Tätä äänestys- ja vaalijärjestystä voidaan myös noudattaa muissa alempitaisoisissa vaaleissa.

Tämä äänestys- ja vaalijärjestys koskee niin perinteistä äänestys- ja vaalijärjestelyä kuin sähköisesti tai postitse tapahtuvaa äänestystä tai vaalia.

2§ Ehdollepanotoimikunta

Liittovaltuusto nimeää liiton puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä liittohallituksen jäsenten vaalia varten ehdollepanotoimikunnan kokouksessaan.

Ehdollepanotoimikuntaan kuuluu liittovaltuuston puheenjohtaja puheenjohtajana sekä vähintään kolme (3) ja enintään yhdeksän (9) muuta jäsentä, kuitenkin enintään yksi jäsen samalta alueelta. Ehdollepanotoimikunnan jäsenten, pl. puheenjohtajan, ei tarvitse olla liittovaltuuston jäseniä. Ehdollepanotoimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja sihteerin. Ehdollepanotoimikunta päättää itse kokoontumistavastaan. Ehdollepanotoimikunta on päätösvaltainen, kun paikalla on vähintään puolet jäsenistä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna.

Ehdollepanotoimikunnan toimikauden pituuden määrittää liittovaltuusto.

3 § Ehdollepanotoimikunnan tehtävät

Ehdollepanotoimikunnan tehtävänä on hakea ehdokkaita ja koota luettelot ehdokkaista liiton puheenjohtajan vaalin, liiton varapuheenjohtajan vaalin ja liittohallituksen muiden jäsenten vaaleja varten. Lisäksi ehdollepanotoimikunnan tehtävänä on löytää ehdokkaita liittovaltuuston lisäedustajiksi täydentämään tarvittaessa liittovaltuuston monipuolista kokoonpanoa. Tätä varten:

- Ehdollepanotoimikunta ilmoittaa liiton internetsivuilla viimeistään kaksi kuukautta ennen sitä kokousta, jossa kyseinen vaali käydään, miten ehdokkaat tulee asettaa sekä miten ja mihin mennessä ne tulee ilmoittaa ehdollepanotoimikunnalle.
- Ehdollepanotoimikunta haastattelee mahdollisuuksien mukaan kaikki ehdokkaat.
- Ehdollepanotoimikunta hakee aktiivisesti myös itse ehdokkaita.
- Ehdollepanotoimikunta laatii ehdokasluettelon kaikista hyväksyttävistä ehdokkaista. Luettelon tulee sisältää liitteinä kunkin ehdokkaan ansioluettelon sekä ehdollepanotoimikunnan perustellun näkemyksen ehdokkaista. Ehdokkaan kohdalla pitää myös olla maininta ehdolle asettajasta.
- Ehdollepanotoimikunta toimittaa ehdokasluettelon liiton toimistoon siten, että tämä ehtii liiton toimittamaan kokousmateriaaliin.

Jos ehdollepanotoimikunta havaitsee, että ehdokkaaksi on ehdotettu henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen, ehdollepanotoimikunta ilmoittaa viipymättä ehdokkaalle ja ehdokkaan asettamalle taholle tästä.

Jos ilmenee, että ehdokkaaksi on asetettu henkilö, joka ei ole antanut suostumustaan asettua ehdokkaaksi tai peruu suostumuksensa, on ehdollepanotoimikunnan poistettava hänet ehdokaslistalta ja tehtävä muut tarvittavat oikaisut.

4 § Liiton puheenjohtajan vaali

Liiton puheenjohtaja valitaan liittokokouksessa suljetulla lippuäänestyksellä niiden ehdokkaiden kesken, jotka ovat ehdollepanotoimikunnan kokoamassa ehdokasluettelossa. Mikäli kukaan ehdokkaista ei saa yli 50 % annetuista äänistä, suoritetaan toinen vaalikierros kahden eniten ääniä saaneen kesken. Tyhjää tai hylättyä ääntä ei lasketa ääneksi.

Mikäli äännet toisen vaalikierroksen jälkeen ovat tasan, ratkaisee arpa, kummasta ehdokkaasta tulee liiton puheenjohtaja.

Mikäli ehdokkaita liiton puheenjohtajaksi on vain yksi, ei vaalia suoriteta, vaan kokous toteaa ehdokkaan tulleen valituksi liiton puheenjohtajaksi.

5 § Liiton varapuheenjohtajan vaali

Joka toinen vuosi on toinen liiton kahdesta varapuheenjohtajista erovuorossa. Liiton varapuheenjohtaja valitaan liittovaltuuston kokouksessa suljetulla lippuäänestyksellä niiden ehdokkaiden kesken, jotka ovat ehdollepanotoimikunnan kokoamassa ehdokasluettelossa. Mikäli kukaan ehdokkaista ei saa yli 50 % annetuista äänistä suoritetaan toinen vaalikierros kahden eniten ääniä saaneen kesken. Tyhjää tai hylättyä ääntä ei lasketa ääneksi.

Mikäli äännet toisen vaalikierroksen jälkeen ovat tasan, ratkaisee arpa, kummasta ehdokkaasta tulee liiton varapuheenjohtaja.

Mikäli ehdokkaita liiton varapuheenjohtajaksi on vain yksi, ei vaalia suoriteta, vaan kokous toteaa ehdokkaan tulleen valituksi liiton varapuheenjohtajaksi.

6 § Liittohallituksen jäsenten vaali

Joka toinen vuosi on puolet liittohallituksen jäsenistä erovuorossa. Liittohallituksen jäsenet valitaan liittovaltuuston kokouksessa suljetulla lippuäänestyksellä niiden ehdokkaiden kesken, jotka ovat ehdollepanotoimikunnan kokoamassa ehdokasluettelossa.

Mikäli ehdokkaita liittohallituksen jäseniksi ei ole enemmän kuin täytettäviä paikkoja, ei vaalia suoriteta, vaan kokous toteaa ehdokkaiden tulleen valituksi liittohallituksen jäseniksi.

7 § Täydennysvaalit

Jos liiton puheenjohtaja kesken toimikautensa on estynyt hoitamasta tehtävänsä, on kutsuttava koolle ylimääräinen liittokokous valitsemaan uuden puheenjohtajan loppukaudeksi, mikäli kautta on jäljellä enemmän kuin kahdeksan kuukautta. Mikäli kautta on jäljellä vähemmän kuin kahdeksan kuukautta, voidaan varsinaisen liittokokouksen yhteydessä suoritettavan puheenjohtajavaalin yhteydessä päättää, että uuden puheenjohtajan puheenjohtajakausi alkaa heti.

Jos liiton varapuheenjohtaja, joka ei ole erovuorossa, on estynyt hoitamasta tehtävänsä loppuun tai tulee valituksi liiton puheenjohtajaksi, on hänen tilalleen valittava uusi varapuheenjohtaja jäljellä olevalle toimikaudelle, mikäli liittovaltuusto niin päättää.

Jos liittohallituksen jäsen, joka ei ole erovuorossa, on estynyt hoitamasta tehtävänsä loppuun tai tulee valituksi liiton puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi, on hänen tilalleen valittava uusi liittohallituksen jäsen jäljellä olevalle toimikaudelle, mikäli liittovaltuusto niin päättää.

8 § Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoisuus määräytyy yhdistyslain mukaan. Liittoon työsuhteessa oleva henkilö ei ole vaalikelpoinen.

9 § Ehdokasasettelu

Oikeutettuja asettamaan ehdokkaita liittohallituksen puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajiksi ja hallituksen jäseniksi ovat liiton toimintasääntöjen kohdassa 5 mainitut jäsenyhdistykset ja ehdollepanotoimikunta.

Jäsenyhdistysten viralliset ehdokkaat liittohallituksen puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajiksi ja hallituksen jäseniksi on ilmoitettava ehdollepanotoimikunnalle viimeistään kaksi viikkoa ennen määräaika, jolloin kokousmateriaali viimeistä tulee sääntöjen mukaan toimittaa kokoukseen, jossa kyseinen vaali toimitetaan. Sama henkilö voidaan asettaa ehdolle yhteen tai useampaan toimeen. Mikäli henkilö tulee valittua aikaisemmassa vaalissa, hänen nimensä poistetaan myöhäisempien vaalien ehdokasluetteloista ennen näitä vaaleja.

Ehdollepanotoimikunnalle on toimitettava ehdokkaan kirjallinen suostumus ehdokkaaksi asettumisesta samassa määräajassa. Suostumuksesta on käytävä ilmi, mihin toimeen ehdokas on suostuvainen. Ehdollepanotoimikunnalle on samalla toimitettava ehdokkaasta lyhyt ansioluettelo ja valokuva. Ellei kyseessä ole ehdollepanotoimikunnan asettama ehdokas, on liitteenä toimitettava myös pöytäkirjanote, josta ilmenee, että ehdollepano on tapahtunut jäsenyhdistyksen sääntöjen mukaisesti.

Ehdollepanotoimikunta voi itse hakea ehdokkaita siihen asti, kunnes ehdokasluettelo pitää toimittaa liiton toimistolle liitettäväksi kokousmateriaaliin. Ehdollepanotoimikunnan ilmoittamaan määräaikaan mennessä voi kuka tahansa ehdottaa ehdollepanotoimikunnalle harkittavaksi suostumuksen antanutta vaalikelpoista henkilöä. Ehdokashaussa ehdollepanotoimikunnan tulee huomioida, että riittävässä määrin on edustettuina molemmat sukupuolet, sekä strateginen ja monipuolinen, laaja-alainen osaaminen niin liikemaailman, julkishallinnon kuin myös urheiluelämän tehtävistä.

Ehdollepanotoimikunnan jäsenen, joka on suostunut ehdokkaaksi, tulee välittömästi erota ehdollepanotoimikunnasta.

Ehdokkaita ei voi asettaa sen jälkeen, kun ehdokasluettelo on toimitettu liiton toimistoon liitettäväksi kokousmateriaaliin. Poikkeuksena on kuitenkin tilanne, jossa ei ole riittävästi ehdokkaita täytettävälle paikoille sen johdosta, että ehdokkaita on vetäytynyt ehdokkuudesta. Tällöin ehdollepanotoimikunnan on viipymättä pyrittävä löytämään uusia ehdokkaita.

Liittovaltuustojäsenten ehdokasasettelusta määrätään aluetoiminnan säännöissä.

10 § Äänioikeus

Äänioikeus liiton puheenjohtajan vaalissa on liittokokouksen äänivaltaisilla edustajilla. Äänioikeutettuja liiton varapuheenjohtajien ja hallituksen jäsenten vaalissa ovat liittovaltuuston äänivaltaiset kokousedustajat.

11 § Vaalitoimitus

Yleistä

Ennen vaalitoimituksen alkua paikalla olevat ehdokkaat saavat esittäytyä kertomalla lyhyesti itsestään sekä miten hoitaisi tehtävää, johon on ehdolla. Kokousedustajat saavat myös esittää ehdokkaille kysymyksiä.

Ennen vaalitoimituksen alkamista on todettava kokonaisäänimäärä.

Käytettäessä suljettua lippuäänestystä on käytettävä leimattuja äänestyslippuja. Äänestyslippu voi olla joko tyhjä tai siinä voi olla valmiiksi kaikkien ehdokkaiden nimet sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Sähköinen äänestäminen

Lippuäänestyksen sijaan voidaan käyttää sähköistä äänestysjärjestelmää, joka takaa vaalisalaisuuden säilymisen. Mikäli etä-äänestäminen on mahdollista, suositellaan myös äänestyspaikalla käytettävän samaa sähköistä äänestysjärjestelmää vaalisalaisuuden takaamiseksi.

Sähköisiä äänestysjärjestelmiä voidaan käyttää myös muissa äänestyksissä kuin vaaleissa. Kun sähköisesti äänestetään asioissa, jotka eivät edellytä suljettua lippuäänestystä, voidaan äänestys suorittaa myös muulla sähköisellä tavalla kuin sähköisellä äänestysjärjestelmällä.

Sähköisen äänestysjärjestelmän on oltava sellainen, että:

- se mahdollistaa vaalisalaisuuden säilymisen silloin, kun äänestys vastaa suljettua lippuäänestystä
- se puheenjohtajavaalissa ja muissa äänestyksissä, joissa eri äänestäjillä on eri äänimäärä, mahdollistaa eri äänestäjille eri äänimäärät
- sallii kunkin äänestäjän äänestää vain kerran
- sallii äänestää useampaa kuin yhtä ehdokasta (liittohallituksen jäsenten ja liittovaltuuston lisäjäsenten vaalit)

Mikäli hallitus niin päättää, on sähköisen äänestysjärjestelmän kautta etänä äänestävän ilmoitettava hallituksen päättämän päivämäärään mennessä liitolle sähköpostiosoite, johon äänestäjällä on pääsy äänestystilaisuuden aikana.

Postitse äänestäminen

Liiton toimesta lähetetään kullekin äänioikeutetulle, liiton rekistereissä olevaan postiosoitteeseen, oikea määrä leimattuja äänestyslippuja, kuori johon liput äänestämisen jälkeen suljetaan, äänestyslomake, jonka äänestäjä allekirjoittaa sekä palautuskuori. Äänestettyään äänestysliput suljetaan kuoreen. Kuori sekä täytetty ja allekirjoitettu äänestyslomake laitetaan palautuskuoreen, joka toimitetaan postin kuljetettavaksi. Mikäli äänestäjä haluaa kirjata kirjeen, on se omalla kustannuksellaan.

Liittoäänestyksen ollessa kyseessä äänestyslomakkeen allekirjoittavat yhdistyksen viralliset nimenkirjoittajat, muissa tapauksissa äänioikeutettu.

Äänestyslomakkeessa hallitus ilmoittaa viimeisen palautuspäivän. Palautuskuoria, joiden postileima on tämän jälkeen tai jotka saapuvat perille viimeisen palautuspäivän jälkeen ilman postileimaa, ei lasketa ja äänet merkitään hylätyiksi.

Postiäänestyksen päätyttyä nimetyt äänntenlaskijat avaavat palautuskuoret ja tarkistavat äänestyslomakkeen. Lomakkeen ollessa kunnossa laitetaan kuori äänestyslippuineen uurnaan. Tässä vaiheessa hylätyt äänet laitetaan erikseen. Kun kaikki palautuskuoret on avattu ja äänestyskuoret lajiteltu hyväksytyihin ja hylätyihin, avataan äänestyskuoret ja äänet lasketaan normaaliin tapaan.

Äänestys, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali

Kullekin äänioikeutetulle kokousedustajalle annetaan hänen äänimääräänsä vastaava määrä leimattuja äänestyslippuja.

Vaalilippuja käytettäessä edustaja kirjoittaa äänestyslippuunsa/lippuihinsa sen ehdokkaan nimen, jota hän äänestää. Tai vaihtoehtoisesti rastittaa tai ympyröi sen ehdokkaan nimen, jota äänestää. Sähköistä äänestysjärjestelmää käytettäessä ohjeistetaan järjestelmän käytössä sekä ilmoitetaan erikseen äänestyksen alkamisesta ja sen loppumisesta, jonka jälkeen äänestys on suljettava.

Vaalitoimituksen päätyttyä kokoukselle valitut äänntenlaskijat laskevat kunkin ehdokkaan saamat äänet sekä tyhjät ja hylätyt äänet.

Mikäli toinen äänestyskierros käydään, tapahtuu se samalla tavalla.

Äänestys, hallituksen jäsenten vaali (sekä muut äänestykset, joissa äänestetään useampaa henkilöä samalla)

Vaalilippuja käytettäessä kullekin äänioikeutetulle kokousedustajalle annetaan leimattu äänestyslippu. Jokainen äänioikeutettu kokousedustaja kirjoittaa äänestyslipulleen niin monen ehdokkaan nimen, kuin mitä on täytettäviä paikkoja. Vaihtoehtoisesti rastittaa vaadittavan määrän nimiä. Sähköistä

äänestysjärjestelmää käytettäessä ohjeistetaan järjestelmän käytössä sekä ilmoitetaan erikseen äänestyksen alkamisesta ja sen loppumisesta, jonka jälkeen äänestys on suljettava.

Äänestys liittovaltuuston jäsenten vaalit

Alueorganisaatiot valitsevat liittovaltuustoedustajansa SAL:n toimintasääntöjen ja aluetoiminnan sääntöjen mukaisesti. Alueorganisaatioiden liittovaltuustoedustajat vahvistetaan liittokokouksessa. Niin ikään vahvistetaan liittokokouksessa SAL:n toimintasääntöjen 5§ 3-kohdan jäsenten edustajat. Liittokokous valitsee, mikäli katsoo tarpeen, liittovaltuustoon lisäedustajia käyttäen edellä kuvattua menettelytapaa (katso edellinen kohta: Äänestys, hallituksen jäsenten vaalit). Mikäli liittokokous on päättänyt valita lisäedustajia, voidaan nämä valita ehdollepanotoimikunnan ehdottamien ehdokkaiden joukosta. Lisäedustajien ehdokasasettelu voi tapahtua myös liittokokouksessa. Lisäedustajaksi asetetuilta ehdokkailta pitää olla suostumus.

Alueorganisaatiot ilmoittavat liitolle valitsemansa liittovaltuustoedustajat ja heidän varajäsenensä hallituksen määräämään päivämäärään mennessä. Samalla ilmoitetaan myös valitsematta jääneet ehdokkaat varajäsenineen. Kaikista ilmoitetaan myös heidän äänimääränsä. Mikäli edustajat on valittu ilman äänestystä (ehdokkaita on ollut sama määrä kuin valittavia edustajia) mainitaan myös tämä. Liiton toimisto tarkistaa valinnat niiden oikeellisuuden suhteen (oikeamääräisyys, vaalikelpoisuus, äänestysmenettely).

Mikäli jokin alue on asettanut liian monta edustajaa eikä asia ole liittokokoukseen mennessä korjattu, poistaa liittokokous sen edustajan, varajäsenineen, joka on saanut alueella vähiten ääniä. Mikäli edustajat on nimetty ilman äänestystä, poistetaan ylimääräinen edustaja varajäsenineen arvalla.

Mikäli liittokokous havaitsee, että jokin edustaja ei ole vaalikelpoinen, tulee tämä edustaja poistaa varajäsenineen ja hänen tilalleen valita seuraavaksi eniten ääniä saanut ehdokas varajäsenineen. Mikäli seuraavaksi valittavaa ehdokasta ei ole, tulee liittokokouksen pyrkiä löytämään alueelta uusi jäsen varajäsenineen. Mikäli tarpeen, voidaan kokous keskeyttää lyhyeksi ajaksi.

Mikäli liittokokouksessa ilmenee, että jokin edustaja on estynyt hoitamasta liittovaltuustotehtävää eikä alue ole ennen liittokokousta valinnut hänen tilalleen toista, tulee liittokokouksen pyrkiä löytämään alueelta uusi jäsen varajäsenineen. Mikäli tarpeen, voidaan kokous keskeyttää lyhyeksi ajaksi.

12 § Ääntenlaskenta

Kokoukselle valitut ääntenlaskijat laskevat annetut äänet. Mikäli kokouksessa on myös etä-äänestysmahdollisuus, lasketaan vaalisalaisuuden säilyttämiseksi kaikki äänet yhteisesti erittelemättä millään tavalla etä-ääniä paikalla annetuista äänistä.

Äänestyslippu tai sähköisesti annettu ääni hylätään,

- jos siihen on kirjoitettu/merkitty useamman kuin yhden ehdokkaan nimi (puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali),
- siihen kirjoitetusta nimestä ei saa selvää,
- siinä on muun kuin ehdolla olevan henkilön nimi
- jos siihen on kirjoitettu äänestäjän nimi tai erityinen tuntomerkki taikka siihen on tehty muunlainen asiaankuulumaton merkintä,
- jos äänestyslippuna on käytetty muuta kuin vaalitoimituksessa saatua äänestyslippua,
- jos äänestyslippu on leimaamaton, tai
- jos se on tyhjä

Hallituksen jäsenten vaaleissa ja vaaleissa, jossa äänestetään useampaa henkilöä samalla, äänestyslippu tai sähköisesti annettu ääni hylätään myös mikäli:

- siinä on (rastitettu) liian monta nimeä,

- siinä on (rastitettu) liian vähän nimiä,
- siinä on nimiä, jotka eivät esiinny ehdokasluettelossa, tai
- siinä on sama nimi useaan kertaan

Kun ehdokkaiden saamat äänimäärät on laskettu, asetetaan ehdokkaat järjestykseen saamansa äänimäärän perusteella. Mikäli puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan vaalissa kukaan ehdokas ei ole saanut yli puolta annetuista äänistä, suoritetaan toinen äänestyskierrös kahden eniten ääniä saaneen kesken. Hallituksen jäsenten ja liittovaltuuston lisäjäsenten vaalissa tulevat valituksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan hallituksen jäsenten ja liittovaltuuston lisäjäsenten vaalissa ratkaisee arpa kuka/ketkä tasaäänissä olevista tulevat valituiksi.

13 § Vaalin tuloksen vahvistaminen

Kokous vahvistaa vaalin tuloksen.

14 § Muu kuin suljettu äänestäminen

Äänestystilanteissa, joissa kaikilla äänestäjillä on sama äänimäärä, voidaan äänestäminen toteuttaa esimerkiksi käden nostolla.

Äänestystilanteissa, joissa äänestäjillä on eri äänimäärä, voidaan ennakkoon jakaa jokaiselle äänioikeutetulle äänestyslappu, jossa selvästi näkyy äänestäjän äänimäärä. Äänestäjä äänestää nostamalla äänestyslappunsa, jonka jälkeen ääntenlaskijat laskevat annetut äänet. Sähköistä äänestysjärjestelmää käytettäessä jokaiselle rekisteröidään ennakkoon oikea äänimäärä. Jokaiselta voidaan myös vuoron perään kysyä kanta ja äänimäärä ja laskea näin saadut äänet.

15 § Äänestys- ja vaalijärjestyksen muuttaminen

Tähän äänestys- ja vaalijärjestykseen voidaan tehdä muutoksia liittokokouksen päätöksellä, jos esitys on saanut vähintään kahden kolmasosan (2/3) kannatuksen annetuista äänistä. Äänestys- ja vaalijärjestyksen muutoksesta on mainittava kokouskutsussa.

16 § Siirtymäsäännös

Tätä muutettua äänestys- ja vaalijärjestystä noudatetaan ensimmäisen kerran 1.7.2021 jälkeen pidettävissä vaaleissa ja äänestyksissä.

Hyväksytty Suomen Ampumaurheiluliiton ylimääräisessä liittokokouksessa 8.6.2021